

CONSEIL DE L'EGALITÉ DES CHANCES ENTRE HOMMES ET FEMMES
RAAD VAN DE GELIJKE KANSEN VOOR MANNEN EN VROUWEN
RAT FÜR CHANCENGLEICHHEIT ZWISCHEN MÄNNER UND FRAUEN

Memorandum aan de formateur
voor de komende regering:
De heer Letermé

2007

Inhoudstafel	pagina
Inleiding	3
1. De Raad vraagt dat de genderproblematiek en gelijke kansen voor mannen en vrouwen steeds behandeld wordt als een afzonderlijk beleidsthema	3
2. De Raad vraagt dat de regeringsverklaring een sterk engagement bevat met betrekking tot de uitvoering van de wet over "gendermainstreaming"	4
3. De Raad vraagt met betrekking tot volgende thema's, rekening te houden met de adviezen en standpunten van de Raad	4
1. Economie	4
A. Werkgelegenheid	
A.1. Welke problemen zijn er op dit moment op de arbeidsmarkt?	4
- Segmentering op de arbeidsmarkt	4
- Combinatie gezin – arbeid	5
A.2. Gelijk loon voor vrouwen en mannen	5
B. Sociale zekerheid	6
B.1. Pensioenen	6
B.2. Individualisering van de rechten	7
B.3. Gezondheidszorg	7
C. Een meer rechtvaardige en gelijke fiscaliteit	8
2. Gender en besluitvorming	9
A. Quota	9
3. Geweld	9
A. De strijd tegen partnergeweld	9
B. De wet uithuisplaatsing	10
C. Geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk	10
4. Welzijn	11
A. Eénoudergezinnen	11
B. Ouderen	11
C. Gezondheid	12
C.1. Geweld en gezondheid	12
C.2. OMNIO-statuu	12
C.3. Meer onderzoek en initiatieven met betrekking tot aandoeningen waarvoor vrouwen kwetsbaar zijn	12
5. Europese en internationale dimensies	12
A. De toepassing van resolutie 1325	12
4. De Raad vraagt aandacht voor de toekomstige werking van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen	13

Inleiding

De Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen is een federaal adviesorgaan, bevoegd om adviezen uit te brengen over de verschillende facetten van de problematiek van de gelijke kansen voor mannen en vrouwen. Als dusdanig werkt de Raad mee aan de realisatie van de feitelijke gelijkheid van mannen en vrouwen, en aan het wegwerken van de directe en indirecte discriminaties.

De Raad zet de missie verder van de voormalige Commissie Vrouwenarbeid en de voormalige Emancipatieraad, waarvan hij de bevoegdheden overnam. De Raad heeft zich sedert zijn oprichting in 1993 beziggehouden met het opstellen van een overzicht van de obstakels die de wettelijke, reglementaire en feitelijke tenuitvoerlegging van de gelijke kansen voor mannen en vrouwen in de weg staan.

De Raad bestaat uit vertegenwoordigers van de sociale partners, van de verenigingswereld, van de democratische partijen en van sommige federale ministeries. De werkzaamheden die hij verricht en de adviezen die hij uitbrengt, vormen dan ook een weerspiegeling van de mening van een heel ruim platform van vertegenwoordigers van de voornaamste potentiële actoren in onze maatschappij op het vlak van gelijke kansen voor mannen en vrouwen.

Aan de vooravond van de vorming van een regering wil de Raad kennis geven van de prioriteiten die hij voor de komende legislatuur wenst aangenomen te zien.

De Raad vraagt:

1. Dat de genderproblematiek en gelijke kansen voor mannen en vrouwen steeds behandeld wordt als een afzonderlijk beleidsthema

De regering heeft de taak te strijden tegen alle vormen van discriminatie. De Raad wil wijzen op de bijzondere aard van de ongelijkheden en discriminaties die vrouwen treffen. Discriminatie op grond van het geslacht is immers fundamenteel verschillend van de andere vormen van discriminatie aangezien vrouwen geen minderheidsgroep vormen. Discriminatie op grond van geslacht treft een ruime groep, en heeft een transversaal karakter. Een speciaal beleid inzake gelijke kansen voor mannen en vrouwen blijft dus absoluut noodzakelijk.

Op 10 mei 2007 werden drie wetten inzake antidiscriminatie uitgevaardigd. Geslacht als motief van discriminatie wordt aangepakt via een specifieke wet die deze van 7 mei 1999 over de gelijke behandeling van mannen en vrouwen vervangt. Hiermee erkennen de wetgevende en uitvoerende machten het belang en de specificiteit van de benadering van discriminatie in termen van "gender". De Raad acht het dan ook fundamenteel om nog steeds een afzonderlijk beleid ter zake te voeren.

Vandaar dringt de Raad er op aan dat de portefeuille "gelijke kansen voor mannen en vrouwen" bij de komende regeringvorming, als een volwaardige portefeuille

wordt ondergebracht bij een minister. Dit houdt in dat er nog maximaal één andere bevoegdheid aan zijn of haar titel kan toegevoegd worden.

2. Dat de regeringsverklaring een sterk engagement bevat met betrekking tot de uitvoering van de wet inzake "gendermainstreaming"

De wet van 12 januari 2007 tot integratie van de genderdimensie verplicht elke nieuwe regering bij haar regeringsverklaring de strategische doelstellingen te definiëren die zij wil verwezenlijken tijdens de legislatuur. Dit betekent de integratie van de genderdimensie in het geheel van de beleidslijnen, maatregelen, begrotingsvoorbereidingen of acties met het oog op het voorkomen of corrigeren van eventuele ongelijkheden tussen vrouwen en mannen.

De Raad vraagt verdere aannahme van de uitvoeringsmaatregelen van de wet, onder meer de evaluatie van het beleid in het tussentijds verslag en het eindverslag bestemd voor de federale kamers. De Raad vraagt ook om concrete verwijzingen hieromtrent op te nemen in de komende regeringsverklaring.

3. Met betrekking tot volgende thema's, rekening te houden met de adviezen en standpunten van de Raad

3.1. Economie

A. Werkgelegenheid

A.1. Welke problemen zijn er op dit moment op de arbeidsmarkt?¹

Ondanks vele inspanningen op het domein van gelijke kansen blijven de verschillen tussen mannen en vrouwen op vlak van werkgelegenheid, werkloosheid, bezoldiging en vertegenwoordiging hardnekkig. De Raad stelt daarom een aantal prioriteiten voor. De realisatie hiervan vraagt engagementen op verschillende niveaus: de regering, zijn ministers en ook de sociale partners.

Segmentering op de arbeidsmarkt

De Raad vraagt doortastende maatregelen om de verticale en horizontale segmentering op de arbeidsmarkt weg te werken en om de arbeidsmarktparticipatie van de vrouwen te verhogen. De stille arbeidsreserve, veelal laaggeschoolden met kinderen, moeten nieuwe impulsen krijgen voor tewerkstelling door opleiding, vorming, samenwerkingsverbanden met onderwijs en

¹ Advies nr. 100 van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen naar aanleiding van het debat over het loopbaaneinde, goedgekeurd door de Raad van de Gelijke Kansen op 14 oktober 2005

door aangepaste arbeidsvoorwaarden. Tevens is er nood aan aangepaste maatregelen voor oudere vrouwen.

De Raad acht het zeer nuttig om te participeren in het overleg inzake het opstellen van het nationaal hervormingsprogramma dat België moet voorleggen aan Europa in het kader van de Europese werkgelegenheidsstrategie. Op die wijze kan België concrete invulling geven aan de Europese verplichting in verband met het wegwerken van de genderkloven inzake werkgelegenheid en werkloosheid (richtsnoer 18 van de Europese werkgelegenheidsstrategie).

Combinatie gezin - arbeid²

De Raad pleit voor een verdere uitbouw van kinderopvangmogelijkheden, tijdskrediet en andere gezinsondersteunende dienstverlening om de combinatie gezin - arbeid aanzienlijk te verbeteren, zowel voor vrouwen als voor mannen. Meer vrouwen aan het werk impliceert immers meer aandacht vanuit het beleid voor de zorgarbeid. Er moeten maatregelen getroffen worden om vaders aan te moedigen meer tijd voor zorg op te nemen. Een evenwichtige taakverdeling geeft vrouwen immers de gelegenheid om meer uren buitenshuis te (blijven) werken. Zoals gesteld in advies nr. 87³ vraagt de Raad een transversaal beleid ten behoeve van gezinnen.

A.2. Gelijk loon voor vrouwen en mannen

De Raad stelt vast dat er de laatste 5 jaar geen daling valt waar te nemen in de loonkloof. Deze blijft hardnekkig. Uit recent onderzoek blijkt dat de loonkloof gelieerd is aan verschillende oorzaken. Er moet geremedieerd worden op verschillende fronten.

Er is de deeltijdse arbeid waar vrouwen oververtegenwoordigd zijn en die de loonkloof versterkt. Er is een gecumuleerd effect van de nadelen die verband houden met deeltijdse arbeid. Naast de horizontale en verticale segregatie blijken ook de burgerlijke staat en het al of niet hebben van kinderen oorzaak te zijn (vaak onzichtbaar) van de loonkloof.

Daarnaast is de Raad van mening dat het politieke beleid kan tussenkomen om een einde te stellen aan deze discriminaties bij de voorbereiding van het volgende IPA (2009-2010).

Zoals beschreven in zijn advies nr. 94⁴, stelt de Raad ook dat een sterker engagement nodig is om de sekseneutrale functieclassificatiesystemen effectief ingang te doen vinden, wetende dat deze systemen niet alleen ten bate zijn voor gelijke kansen maar ook een belangrijke basis vormen voor een goed personeelsbeleid.

² Advies nr. 84 van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen van 1 oktober 2004 betreffende de verlopen ter bevordering van de combinatie gezins- en beroepsleven

³ Advies nr. 87 van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen van 1 oktober 2004 betreffende de verdeling van de gezinslasten en betaalde arbeid tussen mannen en vrouwen binnen het gezin en de samenleving

⁴ Advies nr. 94 van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen betreffende de genderdimensie in het werkgelegenheidsbeleid – een oproep tot de beleidsmakers en de sociale partners, goedgekeurd door de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen op 15 april 2005

Het moet mogelijk zijn om binnen de Nationale Arbeidsraad de aanbevelingen en het advies inzake de seksneutrale functieclassificatiesystemen te evalueren. Zo zou nieuw leven kunnen geblazen worden in het instrumentarium dat door de sociale partners inzake de bestrijding van loonongelijkheid werd uitgewerkt met name de gespecialiseerde paritair samengestelde commissie.

Ook hier rust een Europese verplichting op de beleidsmakers, met name het wegwerken van de loonkloof. Eind 2007 zal Europa onze inspanningen evalueren.

B. Sociale Zekerheid

B.1. Pensioenen

De Raad vraagt dat de maatregelen die bepaald zijn in het generatiepact doorgelicht worden op vlak van gender, waarbij⁵:

- het begrip 'zware arbeid' benaderd wordt op een multidimensionale manier, opdat vrouwelijke functies gelijk gewaardeerd worden dan mannelijke functies.
- de "samendrukking" van alle vormen van deeltijdse arbeid voor de loopbaanberekening herzien en indien nodig ingetrokken wordt. Deeltijds werkende vrouwen, zelfs zij die deeltijds werken met behoud van rechten, zijn in zekere zin uitgesloten van het recht op brugpensioen en vervroegd pensioen omdat de wijze waarop de duur van de loopbaan wordt bepaald, hen nooit toelaat om de minimaal vereiste duur te bereiken.

Ook belangrijk is dat vrouwen beter geïnformeerd worden over de impact van hun vrijwillige keuzes inzake gedeeltelijke of volledige terugtrekking van de arbeidsmarkt, op hun pensioenen.

Daarnaast wijst de Raad met nadruk op de noodzaak om de eerste pijler van het pensioenstelsel te versterken.

Wat betreft de tweede pijler van het pensioenstelsel wil de Raad wijzen op zijn advies nr. 77 van 17 oktober 2003, waarin hij de aandacht van de overheid wil vestigen op de indirecte discriminaties, feitelijk of verwacht, die uit de wet van 28 april 2003, inzake de aanvullende pensioenen en hun fiscaal regime, voortkomen.

Onder de bronnen van feitelijke indirecte discriminaties bevindt zich het "toepassingsveld" van de wet. Deze verplicht de werkgevers immers niet om een aanvullend pensioen te organiseren voor hun werknemers. Als gevolg zijn het vooral de sterkste (de grote bedrijven) en/of de meest mannelijke (metaalbedrijven, constructie, autosector) sectoren, die deze wetgeving toepassen.

Omdat dit ook de kleinere bedrijven en de meer vrouwelijke sectoren (dienstensector, schoonmaak,..) aangaat, vraagt de raad de veralgemening van de tweede pijler, waarbij de wet elke werkgever verplicht om zijn werknemers te verzekeren van een aanvullend pensioen.

⁵ Advies nr. 110 van de Vaste Commissie Arbeid en de Commissie Sociale Zekerheid over de uitvoering van het generatiepact wat betreft het brugpensioen en het wettelijk pensioen: anciënniteitsvereisten, gelijkgestelde periodes, invulling van het begrip zware arbeid, goedgekeurd door de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen op 13 oktober 2006

Tenslotte vraagt de Raad een jaarlijkse publicatie van de gegevens betreffende de pensioenen van de tweede pijler, uitgesplitst naar geslacht en met een onderscheid tussen de directe en afgeleide rechten.

B.2. Individualisering van de rechten inzake sociale zekerheid

Hoewel deze eis reeds 25 jaar oud is, blijft ze vandaag nog steeds actueel.

De Raad herinnert eraan dat de sociale bijdragen geïndividualiseerd zijn, ze zijn gebaseerd op het individueel inkomen (zowel het persoonlijk deel als dat van de werkgever) terwijl de sociale prestaties rekening houden met bepaalde gezinslasten. Dit verschil creëert aldus een discriminatie tussen vrouwen en mannen. Deze komt voort uit een verstoord evenwicht tussen de rechtstreeks verworven rechten door beroepsarbeid en de afgeleide rechten, verworven door het huwelijk of samenleven of bepaalde gezinslasten. In sommige gevallen kennen werkenden een vermindering of zelfs een verlies van hun directe rechten omdat ze getrouwd zijn of samenwonen (bij werkloosheid en invaliditeit, waarvan vrouwen de voornaamste slachtoffers zijn); in andere gevallen kan de titularis van rechtstreekse rechten gratis toegang hebben tot een reeks van afgeleide rechten omdat hij een huwelijkspartner of samenwonende ten laste heeft of heeft gehad (pensioen aan gezinstarief, echtscheidingspensioen, overlevingspensioen en verzekering voor gezondheidszorg).

Deze afgeleide rechten komen voornamelijk ten goede aan mannelijke titularissen of aan volwassen vrouwen die hen ten laste zijn of waren. Het bedrag van deze indirecte discriminatie komt overeen met ongeveer een kwart van de uitgaven van de gehele sociale zekerheid, in de tak van de pensioenen zelfs ongeveer 33 % van de uitgaven. Daar komt nog bij dat een groot aantal werkenden (in meerderheid vrouwen) bijdragen "aan verloren fondsen" aangezien hun recht op uitkeringen al uitgeoefend wordt door de andere ouder (bijdragen voor kinderbijslag) of al mogelijk is zonder bijkomende bijdrage door het andere lid van het koppel (verzekering voor gezondheidszorg) of uiteindelijk opgegeven wordt ten gunste van het recht dat voortkomt uit het huwelijk (gezinstarief).

De Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen vraagt daarom dat de toekomstige regering zich expliciet engageert in dit domein en:

- een evaluatie laat uitvoeren van de evolutie van de rechtstreekse en afgeleide rechten;
- aan de Raad voorstellen voorlegt voor de geleidelijke realisatie (bijvoorbeeld per leeftijdscategorie) van een individualisering van de sociale prestaties met het oog op de verhoging van de belastingplichtige rechtstreekse rechten en het verminderen van de niet-belastingplichtige rechtstreekse rechten en het verminderen van de niet-belastingplichtige afgeleide rechten mét behoud van de momenteel verworven rechten.

B.3. Gezondheidszorg

Hoewel de overheid reeds verschillende maatregelen heeft genomen aangaande het beperken van de jaarlijkse persoonlijke bijdrage aan de sociale zekerheid, blijven er onreduceerbare kosten bestaan die het zwaarst wegen op de laagste inkomens. Alleenstaande vrouwen en moeders behoren vooral tot deze categorie. Deze

categorie krijgt echter ook meer te maken met gezondheidsproblemen dan de andere; ze zijn met andere woorden genoodzaakt meer beroep te doen op zorgverstrekkers en meer farmaceutische producten te consumeren. Verhoudingsgewijs besteedt deze categorie hier het grootste deel van hun budget aan.

De Raad vraagt dan ook dat de overheid zijn initiatieven voortzet om de financiële lasten voor gezondheidszorg te verlagen.

Op dit moment is het reeds mogelijk om de directe betaling te vervangen door een betaling per abonnement in zogenaamde wijkgezondheidscentra. Dit 'abonnement' omvat de betaling van consultaties en huisbezoeken, ongeacht de frequentie waarmee hij of zij een beroep doet op de huisarts. Hulpverleners worden met andere woorden forfaitair betaald op basis van het aantal patiënten dat zich in hun praktijk inschrijft. Dit systeem zorgt ervoor dat hulpverleners niet financieel gebonden zijn aan het feit of de patiënt al dan niet ziek is. Solidariteit speelt hierin een belangrijke rol: 'gezonde' ingeschreven patiënten dragen in dit systeem bij aan het budget, dat het team vervolgens kan aanwenden voor de verzorging van de meer hulpbehoevenden.

Maar de inrichting van zo'n wijkgezondheidscentrum steunt op het initiatief van een groep dokters. Als gevolg beschikken bepaalde steden of wijken niet over zo'n inrichting.

De raad vraagt om de voordelen van deze centra te stimuleren, om ze beter bekend te maken bij het publiek en om te zorgen voor een betere geografische spreiding om ze beschikbaar te maken voor een groter aantal personen.

De raad vraagt ook om pediaters in te schakelen, om een analoge praktijk te voorzien voor gezondheidszorg voor jonge kinderen. Want de kost van de zorg voor kinderen kan een zware last betekenen voor ouders met gemiddelde of bescheiden inkomens. Het risico is groot dat deze ouders er toe gebracht worden om achter te lopen of te moeten besparen op hun uitgaven aan de noodzakelijke zorg voor hun kinderen.

C. Een meer rechtvaardige en gelijke fiscaliteit⁶

De Raad benadrukt dat hij in een voorgaand advies⁷ heeft aangetoond dat het geheel aan uitgaven en fiscale voordelen volledig voorbijgaan aan belastingplichtigen die niet aan het werk zijn en aan hen wiens inkomsten lager liggen dan de vastgelegde drempel. Hij is van mening dat zich onder de arme belastingplichtigen vooral vrouwen bevinden, die op geen enkele wijze voordeel halen uit de herverdeling, met name het systeem van fiscale voordelen.

De Raad vraagt dat de overheid van dit deel van de bevolking (ongeveer 14 % van de totale bevolking), dat niet onderworpen is aan de personenbelasting, een verdeling naar sekse realiseert.

⁶ Advies nr. 39 van de Raad van de Gelijke Kansen voor mannen en vrouwen van 8 december 2000 betreffende de afrek voor kinderen ten laste en het fiscaal statuut van de onderhoudsgelden voor kinderen

⁷ Advies nr. 36 van de Raad van de Gelijke Kansen voor mannen en vrouwen van 7 april 2000: fiscaliteit en armoede – betreffende de toekomstige fiscale hervorming en de invloed daarvan op de sociale gelijkheid vanuit de genderdimensie

De Raad vraagt dat de overheid ook een opsplitsing naar sekse maakt van het geheel van deze fiscale uitgaven en voordelen (forfaitaire beroepskosten, huwelijksquotiënt, het verschil tussen belasting en aftrek van de bestaansmiddelen, aftrek van de kinderopvangkosten voor een "niet-opgevangen" kind, vrijgesteld bedrag voor kinderen ten laste, vrijgesteld bedrag voor personen ten laste, levensverzekering, pensioensparen, groepsverzekering en pensioenfondsen...), waarvan de bedragen aanzienlijk zijn.

De Raad vermoedt dat de meeste van deze voordelen toegepast worden op de inkomens van mannelijke belastingplichtigen, wat leidt tot de vermindering van het progressief karakter van de belastingsdruk op hoge inkomens, die meestal voor mannen zijn.

Hij vraagt ook dat de regering zich engageert voor de individualisering van de personenbelasting om zo geleidelijk een fiscale gelijkheid tussen mannen en vrouwen te realiseren, zonder inmenging in hun levenskeuze.

3.2. Gender en besluitvorming

A. Quota⁸

Bedrijven doen zichzelf te kort als ze niet op alle niveaus een aantal vrouwen in dienst hebben. Hoewel het nog positiever zou zijn dat bedrijven vanuit welbegrepen eigenbelang zorgen voor voldoende vrouwen, kan een wettelijke verplichting waarbij een bepaald streefdoel wordt opgelegd hen alvast over de streep trekken om meer aandacht te hebben voor een evenwichtige vertegenwoordiging. Het opleggen van quota kan in die zin minstens tijdelijk noodzakelijk zijn.

De Raad dan ook dat wetgevende initiatieven genomen worden om minstens quota in te voeren voor de samenstelling van raden van bestuur van vennootschappen die ter beurs wensen genoteerd te worden. Dit moet een aanzet zijn om verdere initiatieven te ontwikkelen, die alle bedrijven ertoe aanzetten om te zorgen voor een evenwichtige samenstelling van hun raden van bestuur. Daarbij mag niet uit het oog verloren worden dat quota die opgelegd worden naar de privé-sector toe minstens evenzeer moeten gerespecteerd worden door de overheid zelf in het kader van de door haar gecreëerde of bestuurde organen en instellingen en adviesraden.

3.3. Geweld

A. De strijd tegen partnergeweld

Op 11 mei 2001 werd in België het eerste Nationaal actieplan geweld uitgewerkt als gevolg van de beslissing van de Interministeriële Conferentie inzake gelijke kansen van 14 november 2000. In overleg met het Instituut voor de Gelijkheid van vrouwen en mannen werd beslist om voor 2004-2007 de prioritaire acties te concretiseren naar

⁸ Advies nr. 108 van het Bureau van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen m.b.t. quota in raden van bestuur, goedgekeurd door de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen op 13 oktober 2006

1 groot domein : de strijd tegen (ex-)partnergeweld. De Raad erkent dat de regering in dit kader al heel wat inspanningen heeft geleverd.

Ondanks al het goede werk worden nog heel wat vrouwen met geweld geconfronteerd. De opvang en begeleiding van slachtoffers en daders moet nog uitgebreid en verbeterd worden. Maar er moeten ook meer preventiemaatregelen getroffen worden voor daders en meer efficiënte repressiemaatregelen tegen geweld als dusdanig.

Verder vraag de Raad om overleg tussen alle betrokken actoren en niveaus te stimuleren, voldoende en zekere budgetten te voorzien die de continuïteit garanderen van de projecten op het terrein en een verdere uitbreiding en stroomlijning van de sensibilisering, vorming en opleiding van politiefunctionarissen, magistraten, artsen en eerstelijnsgezondheidsdiensten.

Niettegenstaande een groeiende bewustwording blijft het noodzakelijk om op regelmatige tijdstippen informatie- en sensibiliseringscampagnes te voeren. Ook kinderen en jongeren moeten bewust gemaakt worden. Het is immers al op jonge leeftijd dat men zich een beeld begint te vormen van de relaties tussen mannen en vrouwen.

Ten slotte wil de Raad aandacht vragen voor een gestroomlijnde registratie van en verder onderzoek naar het voorkomen, de omvang en de evolutie van partnergeweld. In het bijzonder wil de Raad vragen om de effecten van partnergeweld op de gezondheid van vrouwen te bestuderen. Enkel op basis van deze studies kan een doeltreffend beleid ontwikkeld worden om deze plaag te bestrijden.

B. De wet uithuisplaatsing⁹

De wet van 28 januari 2003 tot toewijzing van de gezinswoning aan de echtgenoot of aan de wettelijk samenwonende die het slachtoffer is van fysieke gewelddaden vanwege zijn partner en tot aanvulling van artikel 410 van het Strafwetboek is een belangrijke etappe geweest in de strijd tegen partnergeweld.

Bij een onderzoek naar de mate waarin de wet van 28 januari 2003 werd ingeroepen bleek dat de wet te kampen heeft met toepassingsproblemen. De Raad vraagt dan ook een verdere evaluatie van de wet, en een eventuele aanpassing ervan op basis van een grondige analyse.

De Raad beklemtoont dat de regeling van uithuisplaatsing moet kaderen in een globaal beleid, waarbij de verschillende sectoren betrokken zijn en samenwerken.

C. Geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk

De Raad herhaalt zijn advies nr. 44¹⁰ inzake de noodzaak om de nodige maatregelen te nemen voor het vergemakkelijken van de erkenning van

⁹ Advies nr. 89 van 1 oktober 2004 van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen betreffende de huisplaatsing in het kader van geweld op vrouwen

¹⁰ Advies nr. 112 van 9 juni 2006 van het Bureau van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen met betrekking tot de voorontwerpen van wet en van koninklijk besluit met betrekken tot geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk,

arbeidsongevallen, veroorzaakt door geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk en deze van ziektebeelden ten gevolge van dergelijke situaties als beroepsziekten. Deze maatregelen moeten tegelijkertijd worden aangenomen voor de privé-sector en de openbare sector.

3.4. Welzijn

A. Éénoudergezinnen

De laatste decennia is het aantal éénoudergezinnen duidelijk gestegen. In een grote meerderheid van deze gezinnen staat een vrouw aan het hoofd. Hoewel éénouderschap niet beschouwd moet worden als een teken van armoede, stelt men toch vast dat heel wat alleenstaande moeders zich dikwijls in een uiterst kwetsbare situatie bevinden door een opeenstapeling van moeilijkheden.

Toch beschouwt de Raad het niet eenvoudig om maatregelen in te voeren, specifiek bedoeld voor éénoudergezinnen. Om de situatie van alleenstaande ouders te verbeteren pleit de Raad dan ook voor algemene maatregelen, die ten goede komen aan alle huishoudens met een laag inkomen, zoals bijvoorbeeld het OMNIO-statuut in de gezondheidszorg.

De Raad vraagt aan de regering om werk te maken van maatregelen die effect hebben op alle gezinnen met kinderen (verhoging van de kinderbijslag voor kinderen in de eerste rangen), alle personen met een laag inkomen (verhoging van het garandeerde minimumloon, verlaging van het remgeld...) en alle uitkeringsgerechtigden (harmonisatie van de pensioenberekeningen en veralgemening van hun uitbetaling). Het spreekt vanzelf dat zulke maatregelen in het bijzonder nuttig zullen zijn voor alleenstaande ouder.

B. Ouderen¹¹

De demografische groei van het aantal bejaarden in onze samenleving betekent dat de maatschappij veel aandacht aan deze bevolkingsgroep moet besteden. Een eerste nieuwe uitdaging is de intergenerationele solidariteit, volgens dewelke de verschillende generaties in harmonie moeten samenleven en samenwerken.

Een tweede belangrijke uitdaging is het tegemoetkomen aan de vraag van de senioren groepen om op een volwaardige manier te participeren in de samenleving. Dit houdt naast arbeidsparticipatie ook sociale, culturele en politieke participatie in.

Een derde uitdaging bestaat uit het tegemoet komen aan de noden en behoeften van de senioren inzake welzijn, inkomenszekerheid, pensioen of vervangingsinkomen, welvaartaanpassing van hun inkomen, de betaalbare medische en niet-medische zorg, de armoedebestrijding, de huisvesting en de ouderenopvang.

goedgekeurd door de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen op 13 oktober 2006

¹¹ - Advies nr. 82 van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen van 12 maart 2004 betreffende vrouwen 60+

- Advies nr. 88 van 1 oktober 2004 van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen betreffende de vrouwen van 50 jaar en meer

De Raad vraagt de overheid specifieke aandacht te besteden aan de situatie van de ouder wordende vrouw. De Raad is ook van oordeel dat bij alle politieke beslissingen rekening moet worden gehouden met de impact van die beslissingen op de specifieke situatie van ouderen.

C. Gezondheid

C.1. Geweld en gezondheid

In 2002 publiceerde de Wereldgezondheidsorganisatie haar "Mondiaal rapport over geweld en gezondheid". In 2005 publiceerde ze een wereldwijd onderzoek naar de gevolgen van huiselijk geweld op de gezondheid van vrouwelijke slachtoffers¹².

Eén van de conclusies in het onderzoeksrapport is dat huiselijk geweld moet beschouwd worden als een globale bedreiging voor de volksgezondheid. Het heeft niet enkel een impact op de uitgaven voor gezondheidszorg, daarnaast kan het heel wat gevolgen hebben voor de gezondheidstoestand van vrouwen zelf.

De Raad vraagt om ook in België zo'n onderzoek te verrichten, dat toelaat om de gevolgen van huiselijk geweld op de gezondheid van de slachtoffers en op de volksgezondheid in het algemeen te evalueren. Deze onderzoeksresultaten zullen ervoor zorgen dat een strategisch beleid ter zake kan worden uitgestippeld.

C.2. OMNIO-statuu

De Raad pleit voor een uitbreiding van het principe van de "Maximumfactuur" (MAF) met bepaalde medicijnen (bv. pijnstillers), gebruikt bij chronische ziekten, voor mensen met een OMNIO-statuu of vergelijkbaar.

C.3. Meer onderzoek en initiatieven met betrekking tot aandoeningen waarvoor vrouwen kwetsbaar zijn

De Raad vraagt ook dat de overheid diepgaand onderzoek over pathologieën, die vooral voorkomen bij vrouwen, stimuleert.

Gebaseerd op de resultaten van de Gezondheidsenquête in België, werd overeengekomen om vooral de nadruk te leggen op het verminderen van de verschillen tussen de gezondheidstoestand van vrouwen en die van mannen.

Op bepaalde vlakken, zoals kanker, zou men meer onderzoek moeten voeren naar preventie. Vroegtijdige opsporing volstaat niet.

3.5. Europese en internationale dimensies

A. De toepassing van resolutie 1325

¹² WHO Multi-country Study on Women's Health and Domestic Violence against Women. Initial results on prevalence, health outcomes and women's responses, 2005

Resolutie 1325¹³ verschaft een algemeen beleidskader en een globale strategie voor vredesopbouw, gendergelijkheid en duurzame ontwikkeling en waakt over de integratie van een genderperspectief in de onderhandelingen en de uitvoering van vredesakkoorden. Concreet betekent dit onder meer dat vrouwen en vrouwenorganisaties op een evenredige en volwaardige manier moeten betrokken worden bij de preventie en oplossing van conflicten en bij de totstandkoming van duurzame vrede.

Met betrekking tot de uitvoering van resolutie 1325 hebben de bevoegde departementen al heel wat vooruitgang geboekt. De Raad verzoekt de regering, en in het bijzonder de ministers bevoegd voor buitenlandse zaken, ontwikkelingssamenwerking en defensie, om van de uitvoering van Resolutie 1325 ook de komende jaren een beleidsprioriteit te maken. Als donor, in het kader van hulpprogramma's, personeelsbeleid, buitenlandse missies, informatie en onderzoek kan er voor België nog belangrijk werk gedaan worden.

4. Aandacht voor de toekomstige werking van de Raad

De Raad heeft zich steeds ingespannen om adviezen uit te brengen over een zo ruim mogelijke waaier van punten, die betrekking hebben op het gelijke kansenbeleid voor mannen en vrouwen. Niet alleen zijn unieke samenstelling, maar vooral zijn onafhankelijke positie, stelt de Raad in staat deze adviezen af te leveren, uitgebreid besproken door de verschillende belanghebbenden. Sinds zijn oprichting heeft de Raad 113 adviezen uitgebracht over wetsontwerpen en maatschappelijke problemen.

De Raad stelt echter vast dat sinds zijn oprichting er nog geen enkele aanpassing is gebeurd van zijn budget (zelfs geen indexering). Ook haar logistieke ondersteuning (secretariaat) verzwakt elk jaar. Dit zal op termijn het verdere bestaan van de Raad bedreigen. De indexering van de dotatie, met terugwerkende kracht tot 1999, is daarom een absoluut minimum.

Rekening houdende met zijn talrijke activiteiten (te consulteren op onze website: www.raadvandegelijkekansen.be) en met zijn opgebouwde deskundigheid, moet de toekomst van de Raad absoluut gewaarborgd worden.

¹³ Advies nr. 93 van het Bureau van de Raad van Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen van 11 februari 2005 inzake resolutie 1325 (2000) van de VN-Veilighedsraad mbt vrouwen, vrede en veiligheid, goedgekeurd door de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen op 15 april 2005